

Βιβλιοθήκη: «Ανακαλύπτω τον εαυτό μου» από το Γ΄3

Στα πλαίσια της πολιτιστικής δράσης της Βιβλιοθήκης «Ανακαλύπτω τον εαυτό μου» που υλοποιείται μέσα από το μάθημα των Θρησκευτικών σε όλη την Γ΄ Γυμνασίου, το Γ΄3 δίνει το δικό του στίγμα με ένα αφιέρωμα στην ποίηση. Η δράση οργανώθηκε με ατομική επιλογή ποιητών και ποιημάτων, απαγγελία και παρουσίαση στην ολομέλεια του τμήματος, από τους μαθητές Καρά Δανάη, Μουργιά Γεράσιμο και Μιτζέλο Άγγελο.

Κώστας Καρυωτάκης «Χαμόγελο» από τη μαθήτρια Καρά Δανάη

Ο Κωνσταντίνος Καρυωτάκης, ήταν ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές. Θεωρείται βασικός εκπρόσωπος της “Γενιάς του ’20”, η οποία ουσιαστικά βρέθηκε στο μεταίχμιο μεταξύ της παραδοσιακής ποίησης που εκπροσωπούσαν ποιητές της γενιάς του Παλαμά και της μοντέρνας ποίησης που ήρθε με την επόμενη γενιά, γνωστή και ως “Γενιά του ’30”

Η ποίησή του χαρακτηρίζεται από απαισιοδοξία, μελαγχολία και τάσεις αυτοκαταστροφής-αισθήματα τα οποία πήγαζαν από τις άσχημες συνθήκες που έβλεπε και βίωνε εκείνη την εποχή.

«Χαμόγελο»

Χωρίς να το μάθει ποτέ, εδάκρυσε,
ίσως γιατί έ π ρ ε π ε να δακρύσει,
ίσως γιατί οι συφορές έ ρ χ ο ν τ α ι.

Απόψε είναι σαν όνειρο το δείλι·
απόψε η λαγκαδιά στα μάγια μένει.
Δε βρέχει πια. Κι η κόρη αποσταμένη
στο μουσκεμένο ξάπλωσε τριφύλλι.
Σα δυο κεράσια χώρισαν τα χείλη·
κι έτσι βαθιά, γιομάτα ως ανασαίνει,
στο στήθος της ανεβοκατεβαίνει
το πλέον αδρό τριαντάφυλλο τ’ Απρίλη.
Ξεφεύγουνε απ’ το σύννεφον αχτίδες

και κρύβονται στα μάτια της· τη βρέχει
μια λεμονιά με δυο δροσοσταλίδες
που στάθηκαν στο μάγουλο διαμάντια
και που θαρρείς το δάκρυ της πως τρέχει
καθώς χαμογελάει στον ήλιο αγνάντια

Κων/νος Καβάφης «Ιθάκη» από τον μαθητή Μουργιά Γεράσιμο

Υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές της σύγχρονης εποχής με σπουδαία έργα που δημιούργησε μετά τα 40 του χρόνια. Ο Κωνσταντίνος Καβάφης σε πολλά ποιήματά του μιλά για εκείνα και γι' αυτό το λόγο αναφέρεται συχνά ως "ο Αλεξανδρινός".

Κορυφαίο ποίημα του που δύσκολα να μη γνωρίζει κάποιος, είναι η Ιθάκη... Είναι ένα ποίημα διδακτικό και η χρήση του δεύτερου προσώπου κερδίζει τέτοια αμεσότητα που κάθε αναγνώστης αισθάνεται πως το ποίημα απευθύνεται στον ίδιο.

Δεν πρόκειται για ένα ποίημα επιστροφής ή νόστου- όπως ήταν το ταξίδι του Οδυσσέα- αλλά ένα ταξίδι πηγαιμού. Ο ταξιδιώτης του ποιήματος δεν επιστρέφει στην Ιθάκη αλλά ξεκινά προς την Ιθάκη. Ευχή του κάθε ταξιδιώτη, είναι να έχει μεγάλη διάρκεια αυτό το ταξίδι και να είναι γεμάτο με περιπέτειες και γνώσεις. Ένας τρόπος υπάρχει για να μην αντιμετωπίσει ανυπέρβλητες δυσκολίες κατά τη διάρκεια του ταξιδιού... Αυτό μπορεί να συμβεί, μόνο αν ο ταξιδιώτης κρατά τη σκέψη του σε υψηλό επίπεδο, αν δεν ασχολείται με μικροπράγματα και ασήμαντα ζητήματα. Αν έχει στο μυαλό του το στόχο του και επιμένει στο να επιτευχθεί.

Δεν υπάρχει μόνο μια Ιθάκη, αλλά πολλές, όπως πολλοί είναι και οι στόχοι που θέτουμε στη ζωή μας. Κάθε φορά που επιτυγχάνουμε ένα στόχο θέτουμε αμέσως έναν επόμενο. Συνεχίζουμε λοιπόν, τις προσπάθειες να κάνουμε διαρκώς ό,τι καλύτερο μπορούμε.

Η Ιθάκη είναι ο προορισμός, ωστόσο αυτό που έχει να μας προσφέρει είναι το ταξίδι που κάνουμε για να φτάσουμε σε αυτήν. Μόνο και μόνο γι' αυτό αξίζει κάθε προσπάθεια και όλη μας την αφοσίωση, και την ευγνωμοσύνη...

«Ιθάκη»

Σα βγεις στον πηγαισμό για την Ιθάκη,
να εύχεσαι να 'ναι μακρύς ο δρόμος,
γεμάτος περιπέτειες, γεμάτος γνώσεις.

Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπας,
τον θυμωμένο Ποσειδώνα μη φοβάσαι,
τέτοια στον δρόμο σου ποτέ σου δεν θα βρεις,
αν μέν' η σκέψις σου υψηλή, αν εκλεκτή
συγκίνησης το πνεύμα και το σώμα σου αγγίζει.

Τους Λαιστρυγόνας και τους Κύκλωπας,
τον άγριο Ποσειδώνα δεν θα συναντήσεις,
αν δεν τους κουβανείς μες στην ψυχή σου,
αν η ψυχή σου δεν τους στήνει εμπρός σου.

Να εύχεται να 'ναι μακρύς ο δρόμος.
Πολλά τα καλοκαιρινά πρωιά να είναι
που με τί ευχαρίστηση, με τί χαρά
θα μπαίνεις σε λιμένας πρωτοϊδωμένους·
να σταματήσεις σ' εμπορεία Φοινικικά,
και τες καλές πραγμάτειες ν' αποκτήσεις,
σεντέφια και κοράλλια, κεχριμπάρια κι έβενους,
και ηδονικά μυρωδικά κάθε λογής,
όσο μπορείς πιο άφθονα ηδονικά μυρωδικά·
σε πόλεις αιγυπτιακές πολλές να πας,
να μάθεις και να μάθεις απ' τους σπουδασμένους.

Πάντα στον νου σου να 'χεις την Ιθάκη.
Το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου.
Αλλά μη βιάζεις το ταξίδι διόλου.
Καλύτερα χρόνια πολλά να διαρκέσει·
και γέρος πια ν' αράξεις στο νησί,
πλούσιος με όσα κέρδισες στον δρόμο,
μη προσδοκώντας πλούτη να σε δώσει η Ιθάκη.

Η Ιθάκη σ' έδωσε τ' ωραίο ταξίδι.
Χωρίς αυτήν δεν θα 'βγαινες στον δρόμο.
Άλλα δεν έχει να σε δώσει πια.

Κι αν πτωχική την βρεις, η Ιθάκη δεν σε γέλασε.
Έτσι σοφός που έγινες, με τόση πείρα,
ήδη θα το κατάλαβες η Ιθάκες τί σημαίνουν.

Διονύσιος Σολωμός «Ελεύθεροι πολιορκημένοι» από τον Μιτζέλο Άγγελο)

Ελεύθεροι Πολιορκημένοι είναι από τα κορυφαία έργα του Σολωμού και της νεοελληνικής ποίησης γενικότερα. Μπορούμε επίσης να πούμε ότι είναι το έργο ζωής του Σολωμού, αφού, όπως φαίνεται, τον απασχόλησε σε όλη τη διάρκεια της ώριμης ποιητικής του περιόδου.

Θέμα του είναι ο ηρωικός αγώνας των Μεσολογγιτών κατά τη δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου (1825-1826) ως την απεγνωσμένη έξοδο, την παραμονή των Βαΐων. Ο ποιητής ξεκινώντας από το συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός ανάγεται στον αγώνα του ανθρώπου για την ηθική, την εσωτερική του ελευθερία. Το έργο όμως ποτέ δεν ολοκληρώθηκε και έφτασε σ' εμάς σε χειρόγραφα «αποσπάσματα» συγκροτημένα σε τρία Σχεδιάσματα¹ που το καθένα τους αντιπροσωπεύει όχι μονάχα διαφορετικό στάδιο επεξεργασίας αλλά και διαφορετική ποιητική αντίληψη.

Στην ουράνια γαλήνη, όπου υψώνει ο Σολωμός τους Πολιορκημένους, έτσι που «όλα τους τα έργα τα λόγια και οι στοχασμοί να παρομοιάζονται με το ωραιότερο και τερπνότερο γέννημα της φύσης» (Σχεδ. Γ', απόσπ. 2, στ. 1-3) αντιπαρατάσσεται η άγρια ζωική δύναμη του βαρβάρου που περιπαίζει την αδυναμία τους (Σχεδ. Β', απόσπ. 3), αλλά τελικά, ταπεινωμένος, αδημονεί που δεν μπορεί να τους καταβάλει. Έτσι οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι θριαμβεύουν και μέσα στην ψυχή των εχθρών τους.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ Β'

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει ·
Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.
Τα μάτια η πείνα εμαύρισε · στα μάτια η μάνα μνέει ·¹
Στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει:
«Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω γω στο χέρι;
Οπού συ μου 'γινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει».

Ο Απρίλης με τον Έρωτα χορεύουν και γελούνε,
Κι όσ' άνθια βγαίνουν και καρποί τός' άρματα σε κλειούνε.

Λευκό βουνάκι πρόβατα κινούμενο βελάζει,
Και μες στη θάλασσα βαθιά ξαναπετιέται πάλι,
Κι ολόλευκο εσύσμιξε με τ' ουρανού τα κάλλη.
Και μες στις λίμνης τα νερά, όπ' έφθασε μ' ασπούδα,
Έπαιξε με τον ίσκιο της γαλάζια πεταλούδα,
Που ευώδιασε τον ύπνο της μέσα στον άγριο κρίνο ·
Το σκουληκάκι βρίσκεται σ' ώρα γλυκιά κι εκείνο.

Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη,
Η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι·
Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κραίνει·
Όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει.

Τρέμ' η ψυχή και ξαστοχά γλυκά τον εαυτό της.

